

Nr 158.

Av fröken Wellin, om ändring i beskattningen av äkta makars inkomst.

Under de senare åren har det blivit alltmer vanligt, att äktenskap byggas på mannens och hustruns gemensamma arbetsförtjänster och att hustrun således även efter ingånget äktenskap fortsätter med sitt yrke för att bidra till familjens uppehälle. Långt ifrån att uppmuntra ett familjebildande under sådana omständigheter, lägger emellertid samhället hinder i vägen därför genom skattelagarna. En man och kvinna, som leva tillsammans illegitimit, ha under för övrigt samma ekonomiska förutsättningar större avdrag och mindre skatter än ett par som låtit legalisera sin förbindelse. Laglydnaden bestraffas i detta fall enligt svensk lag genom extra skatter.

Om vi taga några exempel från Stockholm, så är det skattefria Ortsavdraget vid taxering till inkomst och förmögenhetsskatt där för ogift person kr. 1,200. Alltså för två ogifta kr. 2,400. För ett gift par är Ortsavdraget tillsammans kr. 1,500.

Om en ogift man har en taxerad inkomst av kr. 2,000 och en kvinna av kr. 1,500 ha de att skatta för resp. kr. 400 och 150, eller tillsammans ogifta för kr. 550. Ingå samma personer äktenskap måste de skatta för kr. 3,500 — $(1,500 + 750) = 1,250$. Alltså kr. 700 mer.

En ogift man och en kvinna med taxerade inkomster av resp. kr. 2,400 och 1,300 ha att skatta för, den förre kr. 600, den senare kr. 50. Tillsammans skatta de för kr. 650. Ingå de äktenskap och ha fortfarande var och en samma inkomster, måste de skatta för tillsammans kr. 1,450, alltså för kr. 800 mer än om de levde tillsammans ogifta.

Vid taxerad inkomst över 2,400 är avdraget för ogift kr. 1,800, för två ogifta alltså 3,600. Giftna de sig, blir det skattefria avdraget för båda tillsammans sänkt till kr. 2,250 och deras laglydighet bestraffas alltså med en extra taxering på kr. 1,350. För den kommunala beskattningen är principen densamma, siffrorna något olika.

Då den gemensamma beskattningsbara inkomsten överstiger kr. 6,000 kommer därtill ytterligare skatteökning genom progressivskatt, en ökning som redan vid denna gemensamma beskattningsbara inkomst är betydande och som vid större inkomster kan uppgå till avsevärda belopp.

I åtskilliga fall har denna samhällets beskattning av äktenskapen redan framstått som ett hinder för äktenskaps ingående. Ju mer den seden utbreder sig, att hustrun skall delta i familjeförsörjningen, och ju mer det blir bekant att den

legitima familjebildningen beskattas extra, desto mer växer faran för att denna skattelag skall bliva hämmande för äktenskapsfrekvensen och i stället öka de illegitima förbindelsernas antal.

Något som helst fog för att räkna en man och kvinna som starkare skatteobjekt, då de äro förenade genom äktenskap än då samma par lever tillsammans utanför lagen, torde icke kunna förebringas, och att uppnå rättvisa genom att söka beskatta illegitima förbindelser på samma sätt som de legitima lär knappast vara möjligt.

Jag ber därför att få hemställa,

att riksdagen behagade i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till ändring av ifrågavarande lagbestämmelser därhän, att varje make måtte få taxeras och beskattas personligen efter egen inkomst såsom självständig skattedragare utan avseende taget till den andre makens inkomster, samt för riksdagen framlägga det förslag vartill utredningen giver anledning.

Stockholm i januari 1925.

Bertha Wellin.